



**Vonkel...**

*Een luisterend huis*

Foto Benn

“MENSENRECHTEN EN  
ZELFBESCHIKKING OVER HET LEVENSEINDE”

Opleiding Vonkel 5 mei 2021

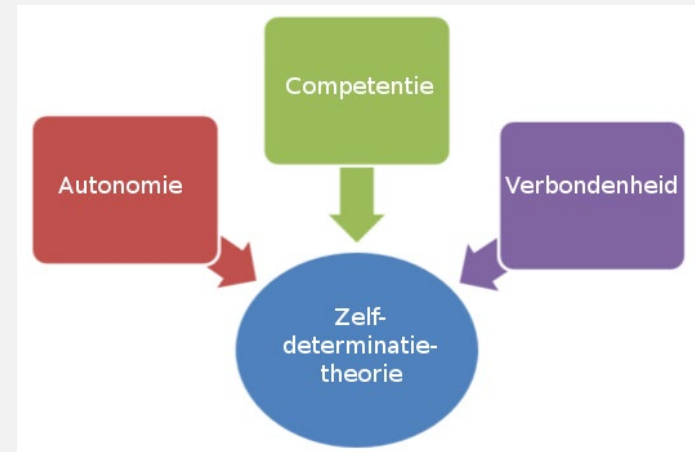
# INLEIDING

# UNIVERSELE VERKLARING VAN DE RECHTEN VAN DE MENS

- Geen vermelding van levenseinde, sterven of dood
- Geen vermelding van ‘zelfbeschikking’
- Artikel 3: Een ieder heeft het recht op leven, vrijheid en onschendbaarheid van zijn persoon.
  - =>Individuele recht op zelfbeschikking als element van de persoonlijke vrijheid

# ZELFBESCHIKKING

- M.b.t. individuele mensenrechten:  
Men mag zelf bepalen hoe men zijn of haar leven wil leiden
- => AUTONOMIE
- Zelfbeschikkingstheorie



# AUTONOMIE

- Wens om regie van het levenseinde in handen te nemen
- Verschillende invulling afhankelijk van domein

# SPANNINGSVELD BIO-ETHIEK

Principle of respect for autonomy

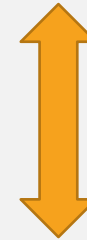


Principle of beneficence

Principle of non-maleficence

Principle of justice

Principe van respect voor autonomie



Principe van weldoen

Principe van niet-schaden

Principe van rechtvaardigheid

# “UPDATE” UNIVERSELE VERKLARING VAN DE RECHTEN VAN DE MENS

- Sterven / waardig sterven als onderdeel van het leven beschouwen
  - Discussie (meer) op gang brengen / debat kracht bij zetten
  - Erkenning van een lijden

# LITERATUUR

- Universele verklaring van de rechten van de mens
- Amnesty International
  - Zelfbeschikking en mensenrechten
  - Euthanasie en mensenrechten
- Needs and subjective well-being around the world (Tay, L., Diener, E. (2011))
- Wet “Rechten van de patient” (actualisering 2020)

